

maalet nærmest, og denne Omstændighed indeholder et Fingerpeg om, at det ikke er Tanken at bortrydde denne flette og forfæstelige Side af den nuværende Skoleplan, hvorved Tydsk har faaet en saa overdreven Indflydelse. Den anden Maade, hvorpaa Tydskriet havde faaet en for stærk Indflydelse, var ved det vidtdebrene encyclopædiske Omfang, som det hele Underviisningsvæsen havde faaet. Hvad dette Punkt angaaer, er der ogsaa fremhævet af en enkelt Taler at det er en altfor overvættets Mængde Fag, som ere bibeholdte i § 4; der er en saadan Masse, at det ikke let er tænkeligt, at Underviisningen i disse Fag kan bibringes med tilstrækkeligt Gavn for Eleverne og paa en saadan Maade, at disse kunne forbyde den. — Det er navnlig denne Side ved det foreliggende Lovforslag, jeg har troet at burde fremhæve, medens derimod flere andre Indvendinger, som jeg ellers kunde have at gøre imod det, allerede ere berørte af andre Talere. Det Moment, som jeg anseer for det vigtigste, er, at Aldersgrænsen for den offentlige Skole ikke bør sættes ved det 12te, men ved det 14de Aar, at Statskolen ikke bør begynde med det 12te, men med det 14de Aar. Den Hovedgrund, som den høitagede Minister anførte for, at Underviisningen burde begynde med det 12te Aar, var den, at 4 Aar vare for lidt for Statens Skoler til at frembringe en affluttet Dannelse, men jeg troer, at han derved har seet Sagen noget formeget fra den ene Side. Medens jeg fuldkommen tiltræder de Grunde, som fra forskjellige andre Sider ere anførte derimod, skal jeg dertil føie endnu een, nemlig den, at man ikke kan vente, at der vil opstaae gode private Skoler for Børn fra det 10de til det 14de Aar, naar man berøver dem den bedste Deel af deres Disciple ved det tolvte Aars Alder, men det vil blive Følgen af Gjennemførelsen af Ministerens Forslag. Naar Staten vil give Stødet til, at et dygtigt almeent Skolevæsen oprettes for Børn indtil det 14de Aar, er det nødvendigt, at den skifter nogenlunde ligeligt med et saadant Skolevæsen.

Der er et enkelt Punkt, som jeg ikke troer tidligere er fremhævet fra nogen Side; det er den sidste Deel af § 7. Man seer her, at

Universitetsprofessorerne have haft en temmelig stor Indflydelse paa dette Lovforslag, thi de have en ganske særlig Tilboielighed til at oprette saa mange Examinere som muligt. Naar man af en eller anden Grund har undgaaet at tage en Examen, der netop fører i den eller den Retning, lægger man nemlig Vægt paa, at der aflægges en Svendeprove, som det er kaldt; der maa da oprettes en særlig Svendeprove for denne Art Studerende. Saaledes bestemmes det i § 7, at, naar en Student, der ikke ved Examen artium har aflagt Prove i Latin og Græsk, vil indstille sig til den theologiske eller den fuldstændig juridiske Examen, skal han aflægge en Prove i Latin og Græsk ved en særlig Examen. Hvad skal Diemedet dermed være? Skal det være at godtgjøre, at den Bedkommende har særlig classisk Dannelse? Denne er uforuden til theologisk Embedsexamen; men skal det dermed være, at godtgjøre, at han kan saameget Latin og Græsk, som kræves, for at man tilstrækkelig kan læse og forstaae de Skrifter i disse Sprog, der henhøre til den theologiske Embedsexamen, saa aflægges han jo ved selve denne Prove paa, om han har tilegnet sig, hvad der er nødvendigt, for at han kan, hvad han skal, og en umiddelbart forudgaaende Prove deri er saaledes aldeles uforuden. Det Samme maa siges med Hensyn til juridisk Examen. Det er ganske vist fornødent, at den, der vil aflægge Prove i Romerret, kan Latin, men han kan ikke godtgjøre, at han kan det Fornødne i Romerret uden at kunne Latin, og derfor behøver han ikke særligt forud at have taget Examen i Latin for at gaae op til juridisk Examen. Man kan ganske simpelt gaae ud fra, at, naar et Menneffe har aflagt Prove paa, at han har opnaaet den almindelige Dannelse, der foreffrives, for at Noget kan faae Afgang til Universitetet, maa han, uden Hensyn til paa hvilken Maade, og ad hvilken af de to à tre Veie, han har erhvervet sig den, uden Mellemaxamen, uden særlig Svendeprove, kunne gaae op til hvilken som helst Examen det skal være. Jeg skulde derimod mene, at endog enkelte af de Mellemaxaminer, der nu findes, snarere kunde afflaffes. Jeg skulde saaledes f. Ex. mene, at den særlige Afgangsprøve